

SAMOBORSKI LIST

Ljetovališni vjesnik

"Samoborski list" izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4—, na po godine
K 2—, a na četvrt godine K 1—. S poštou stoji 48 fillira
na godinu više, a u Ameriku K 1·40 na godinu više.
Pojedini broj stoji 20 fillira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava se nalazi u Šmidhenovoj ulici broj 22, a upravništvo
u "Samoborskoj tiskari" S Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petitni redak u redak-
cijom dijelu po 20 fill. u oglašnom 10 fill. Za oglase, koji
se više puta uvrštuju, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu "Samob. lista".
Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

GODINA I.

U Samoboru, 15. srpnja 1906.

BROJ 14.

Svoj k svome.

"Ne smijemo srca davati tudini,
Dužni smo ga davan domovini."

Davno je zanijemila bojovna ova pjesma otadžbenika grofa. I vremena, u kojima je njezina sila bila jaka da diže svijest jednog cijelog naroda. A život je odonda zaigrao staru svoju igru bolova i sreće, mukotrpno pregaranja i slavnih pobjeda: ispisao je sudbinu jednog cijelog naroda . . .

No o tom ne mislim govoriti. Danas domovina ne traži od nijednog nas one žrtve, koje su joj doprinosili naši pradjedovi. Onda je tražila i srce i mač i život. Priznajmo, da je danas mnogo lakše biti otadžbenikom: tek da se kad-kad poigramo „gvozdenim mačem“, tek da kad-kad zablijesnemo bojnom riječi „oštijom od britke sablje!“ I to sve bez opasnosti, ma bez trunka opasnosti!

Pa od onda otkako je naglim krokom zakoračila prosvjeta zapadnoga svijeta u naše krajeve, sve nam je polako snimala teretnije obveze dužne domovini. Prestalo je doba, kad je svako jutro moglo roditi bojni smrtni dan; jer je civilizacija nosila grančicu mira među narode. Ona je dovršila boj bivstvovanja ili nebivstvovanja; priklonila narode na stečenu grudu, poučila ih, kako da je čuvaju i po njoj doista žive.

I uza svu ovu povoljnicu, koja čini da je danas tako lako biti otadžbenikom, mi Hrvati često zapadamo u narodne grijehе. Ima ih u nas dosta, a ja sam namislio govoriti o jednom, koji je već ispunjavao mnoge stupce naših novina, no čini se slabim uspjehom.

LISAK. Oluja.

Pravacnik od Tony Rivillas. — Preveo N. Toff.

Oluja, koja je ovog tjedna bijesnila na obali la Manche, prouzročila je u jednoj obitelji ganutljivi prizor. Mjesto te zgode je jedna malena normandijска luka, koje ne ču da imenujem.

Gospoda Baudoin je bogata posjednica. Njezin otac, zakupnik dobra de Caux, namro joj je tek nedavno imetak, koji bi njezin muž bio zapio, da ga sneti neće prije reda pokročila. Obudovjela, na jednem sinom, odlučila je gospoda Baudoin ozentiti svoga sina s bogatom bastinicom i tako uvezati svoj imetak. Na naseču Louis Baudoin zaljubi se u kćer jednoga ubogog ribara, koji ne imadele ništa do svoje baričke, i odlaže, da će je obetati. Udovica bijale proti tome. On osta kod svoje odluke. Oba bijala tvrdoglavli. Boj potraja čitavu godinu. Kad reče mati: „Zeni se, kad baš hoćeš, no ja ne ču da vidiš tvoje bene, a za moga života ne dam ti ni mir! — „Vaša volja!“ reče Lujo. I oleni se.

Pet je godina prošlo. Troje djece ugledalo svijet. Lujo je ribar sa svojim lastom, benu mu odgajala je dječa. Strossai, teliko su životari. Ali ljubavlju sve se može i oni se nijesu tuffili. Gospoda Baudoin nijesu molili pomoci. Nedjeljom, kad se vratašu od mire, pozdravljaju je, jer se to pristojalo. Ona bi pak prigrmula svoju smedu kabanicu i pobegla pred njima, kako da ju je značila u petu . . . Ni posjera, ni pisma, ni uopće kakva saobracaja ne bijale medu njima. Osim ovoga pozdravljanja mladih, koje nije stara uvraćala, nije optočio medu njima nikakav vez.

Proljeće srijede bijesnila je oluja na moru, a kuce se tresle na obali.

Gospoda Baudoin živjeli same za svojom sruškinjom Anetom, jednom od onih omalošnih kćeri norman-

Hoću da o tom progovorim samo dvije, kad za nju ne bi trebalo ništa dati, nego samo tri u dobroj vjeri, da time poslužim pravednoj stvari.

Od uvijek smo mi Hrvati visoko cijenili tudinu, a omalovažavali ljepotu i darove svoje zemlje. Napuljci su, da označe ljepotu svoga Napulja, iznašli kriлатu riječ: „Viditi Napulj, pa umrijeti“, Parizani okrstili svoj Pariz „srcem cijelog svijeta“. Dašto! bilo bi hyperšovinistički, kad bismo pokušavali povući paralelu između naših krajeva i Napulja ili Pariza. Cednosti za oto ima u nas i previše, samo kad je ne bi bilo ondje, gdje joj nije mjesto. Istina je, da krasota prirode u Napulju, a i sjaj „grada milijuna“ opravdava zanos njihovih stanovnika, no zašto da ne povučemo paralelu između tog zanosa i našega zanosa za ljepote naših krajeva? Kučavno li bi po nas izpala! Ta u nedavnoj smo prošlosti još istiskivali naš materinski jezik i ustupali ga tudemu sad latinskomu, sad magjarskomu, sad opet njemačkomu. Nije ni to davno, što su sinovi naših odličnika polazili nauke samo u tudini, samo da njima upijaju tudi duh, te tako naskroz otudiše svoje srce domovini. A i danas još što se čini?

Gotovo svi naši grofovi, baruni dapače i ministri žive redovno u stranom svijetu; svi naši imućnici hrle jatomice u strana kupališta i ljetovališta; sav naš siromašni narod u grupama odilazi u Ameriku; svi naši veliki posjedi padaju u ruke tudinaca.

Pomislite zemlju, koju su starci kroz dece-nje krviju svojom branili, njihovi sinovi danas ostavljaju i bježe iz nje, kao da to nije više ona naša „lijepa domovina“. A to sve još sada,

Sad, kad svaki pojedinac može domovini poslužiti svojom inteligencijom, svojim imutkom, sad mi u tudini razbacujemo svoj novac ili ~~zadržimo~~ tražimo zdravlje, a ipak bismo to mogli postići i kod kuće i još s tom velikom razlikom, da bismo svojim novcem sebi i svomu pomogli. Bilo bi posve izlišno nabrajati sva naša lječilišta i ljetovališta, u kojima upravo sjaje domaći ljudi svojom nenazočnosti! A što da tek arkeologu o morskim kupatilima, u kojima se gnijezde i bane tudinci tako dugo, dok ne steku novaca. Cijelo naše Primorje posuto je tudinskim imenima, tudinskim življem i tudinskim hotelima.

Dašto, ne čemo i ne možemo povući paralelu između naših kupališta i ljetovališta i onih na obalama sredozemnoga mora; ali tu i opet dolazimo do onoga gornjega fakta: treba imati osjećaja za rodenu grudu. Historija, a najpače zdrav razum poučit će svakoga laika, da ni slava tih glasovitih kupatila nije od jednoga dana. Išlo je i tu polako i sukcesivno uz trud i žrtvu otadžbenika i imućnika, koji su se redovno i opet tamno vraćali i svojim imenom i svojim novcem njihovu dobrobit stvarali.

Nije mi nipošto nakana, da naširoko izlažem načine, kojima bi se naša hrvatska lječilišta domogla i u tudini nekog ugleda. Mislim samo, da bi naši imućnici morali svojim patriotskim shvaćanjem doći do odluke: domaći novac u domovini ukamatiti, a stanovnici tih lječilišta, svaki pojedinac kao i cijelo mjesto, imalo bi smatrati svojom ozbiljnom dužnosti, da gostove svoje u svem zadovolje.

diljskih brdanih, koje su kao stvorene za njegu i dvorbu.
Aneta sklopila ruke i reče:

— Strašna li nevremena, gospodo! Mora da ima mnogo uznemirenih ljudi!

— Kakvih ljudi? upita udovica, koja se po navadi setujući po sobi simo tamo, svega doticala, čineći se, da je ništa ne zanima.

— E, dobro! mislim roditelje onih, koji su sada na moru!

Gospoda Baudoin stade.

— Prestani! — reče joj hladno.

Onda uze švelo u ruke, pa kako bijale nebo crno i dan taman, sjede ukrat prozora.

Aneta ustače, turi glavu kroz prozor i gledaće na ulicu. Premda joj bijale naloženo da šuti, ipak je na mahove klicala. „Eto, dimnjak gospodina Bertranda se ruši! . . . Kako pieše brijački tanjur gosp. Couchona.. Ah! Gospodin Chardon ide na prud! . . . I Petar Guichard i Dionizije Geoffry i Magdalena Goiran! . . . Zaista, mora da se dolje nešto dogodilo!“

— Klepetuša! — promumišla udovica.

Aneta prestala govoriti, ali je sve više i više pritisnula nos uz prozorno staklo.

— Ne! — kličnu konačno trenutnu nogom. — Još ne vidim takve grozote!

Gospoda Baudoin smotra svoj rad i ustane.

Bura je ulazno urukala, od vremena do vremena čuo se krik. Prozori su skripali, a rezakvačeni su udaljili o zid.

Ocean je grozno bijesnio. —

Udovica položila ruku na staklinju.

— Ako si zbljija tako zmatljiva, obuci cipele i podi da vidim tu novost!

Aneta se u čas opremi.

Kad je zbilja da izđe, reče joj gospoda Baudoin:

— Vratit se doskora, da mi rečel, bio se dogodilo!

Stara Normandinka nastavi svoju šetnju.

Bila je s jednoga kraja sobe na drugi, prekrštenih ruku i pomno promatrajući svaku stvarcu.

Denet časaka je prošlo.

— Ove Anete nema te nema!

Bura se potencirala, od nje se nije moglo ništa čuti. Najđenoč se pogled gospode Baudoin ustavi u jednom kutu sobe. Opazila je dječji krevet.

U njenoj kući vlaže najveći red, sve bijale na svome mjestu.

To bijale krevet njezina sina . . .

Njezina sina, koji je sada na moru.

Ved jedan sat misli na njega.

U toj misli spominjala se ona svaki dan velikoga Luje, ribara od dvadeset i pet godina, ljudeskar, koji joj je rekao: „Vaša volja!“ kad mu je branila da se zeni, i koji se usprkos tome oženio.

Sada se sjeća njegove plave lan-kose, ljeđušnih jamica u rumenome liliču i njegovih modrih očiju. Sjeća se njegova prvog poklikka, veselog smijeha, obinih cje-lova i lijepih snova, koje je nijetila za njegove mlađosti.

Ugodno je sjećati se de Cauxa, bogatstva, veselja, pećina . . . ove stvari duboko se dočinju srca — dok vani očju bijesni.

— A ta Aneta se sved ne vrata!

Ona ognju kabanicu i izđe iz kuće.

Kad je zakrenula za ugao, zakreli joj put jedna grupa. Ta grupa sastojala od dva, tri ili ribara, kojima se iz ožljela i iz velikih zamazanih čizmi cijedila voda, a sa ruku i s lica krv. Ona se ustavi i upita ih hravavim glasom:

— Jesu li se vratili?

Jedan od ovih, koji je upitao, pogleda drugove i odgovori:

— Jesu.

Ona pode dalje. Tad se jedan mornar odijeli od grupe i pode za njom.

— Gospodo Baudoin! Gospodo Baudoin! Kamo se tako Buri?

Predaleko bih zašao nabrajajući baš one slučajeve, u kojima se protiv toga grijesi, no to stoji, da ima slučajeva, u kojima se ove i slične izjave mogu donekle ispričati: bolje je za svoj skupi novac otići onamo, gdje se ima i nešto vidjeti.

Kad sam već otpočeo s narodnim grijesima, samo da još ovo pomenem. Cijela je naša domovina posuta starim gradinama, svjedocima prošlosti, slave i jada našega. I u našem krasnom Samoboru takav je jedan svjedok, star te star. Huje nad njim već vjekovi, odavno već ga grli bura lednjem zagrijajem. Mi pak gledamo njegov rasap i ne precimo ga. Ovo je nehaj, koji nam svaki tudičac teško zamijera.

Uz nešto pravih osjećaja i koju materijalnu žrtvu, taj bi nam se drevni grad silnika uščuvao, bar u približnoj formi. A trebao bi nam kao živa savijest svima, koji tlače i harače; trebao bi kao živa nuda potlačenih, jer izginuše svi, koji su s njegovih visina k zemlji kučili narodni život i narodnu svijest, a ona je ipak iza mučnog sapinjanja životarila i živjela, i samo još čeka pravo svoje „uskršnje“.

X—Y.

Domaće vijesti.

Iz uređajštva. Molimo najljubljnije naše cijenjene preplatnike, da nas se izvole sjetiti, i da svojoj dužnosti što prije izvole udovoljiti, budući da i mi moramo redovite troškove lista tačno namirivati. Naoseb pak molimo to vanjske naše preplatnike, kojima smo priložili već ispunjene doznačnice.

Gg. Iječiljani i ljetovaljini gostovi mogu pohadati „Hrv. Čtaonica“ uz mjesecni prinos od 2 krune.

U Janis-dol! Danas priređuje naša dična „Jeka“ veliku pučku svečanost u Aninu perivoju. — Program je vrlo biran, a sudjelovat će bivši član hrvatske opere gosp. Bogdan Vučaković i vojnička glazba 96. pučkovnije iz Karlovca, koja je na glasu, kao jedna od prvih vojničkih glazbi. — Naša „Jeka“ nije žallila velikog troška, da pruži Samoborcima i gostovima što ljeplji i ugodniji užitak, pa je zato dužnost nas sviju, da počudimo ovu zabavu, to više, što je ovo prva i veća zabava ove sezone, te će do njenog materijalnog uspjeha stojati, hoće li se moći prirediti još koja zabava. Korianda, lampiona, papirnatih zmija, te raznih šaljivih predmeta bit će na pretek, te će „Jeka“ prodaju tih stvari u vlastitoj režiji voditi. Za razglednice bit će namješten posebni ormar, te će ih odbor sam na poštu predati. „Jeka“ se također pobrinula, da bude podvorba što brža i solidnija, te je potpuno sigurna, da će i u tom pogledu svakog zadovoljiti.

Iz Zupnijske skupštine. Dne 6. o. mj. održana je u Zagrebu županijska skupština, na kojoj su živo zborom sudjelovali skupštini našeg samoborskog kotara, što s velikim zadovoljstvom konstatujemo.

Zupnik Mirakulić je stavio prijedlog, da se pozove ratno ministarstvo, neka bi izdalo naredbu, kojom se zabranjuje vojnicima nošenje oružja izvan službe.

— Dolje!

I ona počala na more.

Covjek ježi zakrči put svojom kabanicom.

— Ta i znako ne možete nikome pomoći. Vrijeme nije lijepo: vratiće se kući. Mi smo se svi spasili, vjerujte —

Ona ga očito pogleda i upita:

— Svi?

— Ali naravski,

— Zakunite se!

Mornar se smeti.

— Gospodo! — reče. — Oni, koji se nijesu ovdje iskreli, bez dvojbe su nasjeli u Yportu... ili Fécampu, — ako jesu?...

Ona mu se istrgne i htjede pobjeći. On ju ponovo udrži.

U to im se primicale Aneta prestravljena lica.

— Ne! Ne! — krikne ona zaviz svoju gospodaricu.

— Ne! Gospodo! Ne idite onamo!

Starica jestoko udržita. Tamna joj lica problijedi. Oči joj se zaklopile. Tad se podupre o svoju stuhkinju, da se ne struji.

— To je moja krivnja! moja krivnja! ponavljala ona, a zubi joj cvokotahu, dok je to govorila.

Htjedole je uvesti u bližnju kuću. Ona se tome protivila.

— Aneto! — reče — hoća, da ih vidim!

Kojim čudom se to dogodilo. Ona sabere sile i obje lene krenule prema kući, u kojoj je stanovao Ljubo Baudoin.

Aneta otvorila kvaku palcem. Gospoda Baudoin unide.

Unutrašnjost bijaše kao u svim ribarskim kućama.

Podno velikog kreveta, pokritog modrim pokrivatim, između dviju dječjih posteljica bijaše zipka. Ve-

M. Klečkić predloži, da se učiteljima što prije povise beriva, zatim da se skupština prikući zaključku sučakog zastupstva, kojim se prosvjeđuje protiv povrede hrvatske zastave na parobrodu „Tatra“.

Dekan Forko stavi prijedlog, da se općinski zagon podvrgne potrebitoj reviziji; ujedno interpelira, da se što prije predade općini novac, koji je unišao prodajom labana na cesti spram Sv. Nedjele, a koji leži sekveriran kod kot. oblasti.

Umrovljenje. Ces. i kr. major Ivan Jelenčić, bivši zapovjednik naše domaće topničke posade, ovih je dana na vlastitu molbu umirovjen.

Podzemna špilja u Piščevici? Novine su objavile, a svijet se čudi, što je nedavno neki stručnjak u pretraženoj Švicarskoj otkrio novu golemu podzemnu špilju.

Kada sam to pročitao, sunula mi miso: možda je i u našoj Piščevici takova neotkrivena špilja.

Tu misao rođila mi iz djetinstva ova zgrada: Prije 30 godina, dok još nije bila proširena današnja kotarska cesta, koja vodi iz Piščevice na „Poljanice“, stršila je uz put nad selom Jurjevčani klisura poput kupa sijena. Posrijedi bila je ova hrid u ždrijelo napukla. U to ždrijelo mi smo školska djeca za zabavu bacali kamenje. Veselo i znatižljivo prisluškivali smo padanju toga kamenja. Kamen je padao ne okomito kao u zdenac, već se više puta odbijao po nutrinji kao da pada s klisure na klisuru, a udarci su kao u badnju tutnjevi, dok se nijesu izgubili u neizmjernom bezduhu.

Kada sam to ovih dana pripovijedao g. kapelanu Oslakoviću i svojemu stričeviću Tomi Mrakužiću, posljednji je sve to potvrdio. I on se — polazeci školu iza mene kakih desetak godina kasnije — na tom mjestu isto tako igrao; jedino, što već tada nije bilo one klisure, jer su je za cestu Primorci razbili; ali je ipak na onom mjestu ostala rupa poput klobuka. Kroz nju su i ova djeca kamenje spuštalici.

Moj stričević pridometno jošte: „Striče, ta pod čitavim je „Gajem“ špiljinu. (Gaj se zove gorska kosa nad tom cestom od „Poljanica“ do selja Prilipja). To svjedoči i ona rupa nad škarpolom uz novu cestu nad „Lackovićima“, koja u nepovrat guta vodu.“

Tomu sam se začudio. Do sada sam držao, da je ta nova rupa prosti propust ispod ceste, kojega su izgradili, da odvedu vodu iz grada. No stričević me uvjeravao da to nije gradeni propust, već se za gradnje ceste ondje otvorilo zjalo, koje Primorci željeznom lesicom prekrše i vodu iz grada onamo navedoše. A budući da voda u tu rupu kao u bezdro i nepovrat pada, znak je, da je i na tom mjestu u zemlji golema špiljina.

A kako je ona prvo pomenuta rupa — što se nazi prema vrhu toga brda blizu „Poljanica“ — dok je ova potonja već blizu mjeseta Plešivice — udaljena od druge u razmaku od pol kilometra, a pod istom kosom, mogla bi biti vjerojatna tvrdnja mojeg stričevića, da je čitav taj „Gaj“ šupalj, a time dobiva jači osnov moja misao, da bi zbilja u Piščevici mogla biti neotkrivena podzemna špilja. Ne bi li htjeli gg. stručnjaci ovu stvar istražiti i razjasniti?

Stj. Mrakužić.

Izlet na Piščevicu. Kako čujemo, priredila je uprava našega hydropatičkog zavoda lječilišnim i ljetovaljnim gostovima proslavlje nedjelje izlet na Piščevicu. Krasna, romantična rudarska Draga upravo je očarala izletnike, kojima se svakim časom otvarao novi ljeplji prizor. — Dobro bi bilo, kad bi se našim gostovima

liko čistoča vlađaše u toj siromašnoj i vrlo priprostoj primoraskoj kući.

Mlada žena nedavno se oporavila od poroda. Počeo je najmanje dijete na koljena, privezivala je ostalo dvojice pregačice. Strah se odražavao na biljedom ljuču. Budući nije smjela još izaziti, umolila je roditelje, neka odu, da vide, što se dogodilo, pak ih šećeruje gotovo bez daha i misli u toj buci.

Kad je svekrva unila u kuću, ustade i jedva čujno reče:

— Ospodo...

Starica joj pruži ruku i reče:

— Kćerko moja...

Zatim uze dvoje djece na ruke i sjede ukraj kamine i zagriji ih ječajući.

Svi zaplaše.

— Ubogi maliti!... Što?... Zar ne znate?...

O Bože! — Debelia Aneta udaraše se lakovom u glavu.

Najednom začuje se krik sa ulice.

Krik veselja.

Vrata se s nova otvorile. Na čelu grupe roditelja i prijatelja, na pragu, pojavi se veliki Ljubo.

— Eto ga! Eto!

U tren padaše svi na koljena. Mlada žena pohrli u naručaj milome mulu, dječa su skakutala oko svoga oca. Samo gospoda Baudoina ostao na svom mjestu ne-pomična poput statue.

Ribar ju tek sada ugleda.

Baciv kapu, poljeti k njoj i krikne:

— Majko!

A ona raskrili ruke...

što češće priredivali zabavni izleti u zanimljivu samoborsku okolinu, jer bi tek onda mogli da upoznaju mnoge njezine krasote.

Dakako da je potrebno, da domaći ljudi poprime inicijativu za takove izlete i da gostove upute i upozore na najljepše tačke naše okolice.

† Josip Eugen Tomić. Jučer u 12 sati o podne preminuo Josip Eugen Tomić, kr. banjski savjetnik u 63. godini svog života.

Pokojnik je već dulje vremena poboljevalo. Tomić je kao viši činovnik bio vrlo savjestan, a svaka je pravedna stvar u njemu našla odlučnu branitelja. Osobito se istaknuo na književnom polju, gdje je bio sve do smrti neutrudiv. Njegove krasne radnje „Zmaj od Bosne“, „Kapitanova kći“, „Pošurice“, „Melita“, „Za kralja i za dom“ vrlo su se rado čitale. Od njegovih izvornih drama prikazivale su se u Zagrebu „Pastorak“ i „Barun Franjo Trenk“ i „Veronika Desinića“ te su hrvatsko kazalište vazda dupkom napunjale. — Preveo je i svu silu stranih kazališnih komada, kao „Vilim Tela“, „Afrikanku“, „Djevcu Orleansku“ itd. Jedna od najvećih njegovih literarnih zasluga je svakako nadopunjavanje Šenoine „Kletve“, jednog od najvećih hrvatskih historijskih romanova. Iz ovog se kratkog pregleda vidi, kako je Tomić bio jedan od najzaslužnijih naših književnika.

Pokojnik je često zalazio u Samobor na oporavak, te je svojom ljubežljivošću i susretljivošću među Samoborcima ostavio ugodnu uspomenu.

Cesto je u novinama opisivao prirodne krasote našeg Samobora, kojega je često nazivao „hrvatskim biserom“.

Pokoj vječni zaslužnom i slavnom ovom Hrvatu!

Samoborska željezница. Da se mnogostranim željam udovolji općit će mjeseca srpnja i kolovoza nedjeljom i blagdanima u 3:30 poslije podne nov vik iz Zagreba u Samobor.

Iz domaćih kupališta. Hydropatički naš zavod ima toliko pacijenata, da će se na godinu morati proširiti; Smidhenovo kupalište također je vrlo brojno frekvencirano, pa je zgodna zamisao vlasnika, da izgradi otvoreni bazen, koji će ovih dana biti gotov.

Osobna vijest. Samoborac, g. Mijo Lamot, kapelan u Pakracu, postao je upravitelj novo osnovane župe Badljevina, kraj Pakraca. — Cestitamo!

Gradnja mosta. Kako čujemo s najpouzdanijeg izvora, doskora će se započeti rušenjem mosta, koji spaja Rambergovu ulicu sa trgom Leopolda Salvatora.

Novi će most graditi erar na svoj trošak. — Već je bila i krajnja potreba, da se ovo ruglo odstrani, i da se ne čeka na kakvu nesreću.

† Josip Vapnar. U nedjelju, dne 8. o. mj., pokopan je na lupnom groblju Josip Vapnar. — Umro je u 60. godinama života, ostavivši više neopskrbljene djecu. Počinio u miru!

Stavnja. Na pošljednoj stavnji odzvalo se pozivno vrlo malo novaka, budući da ih je mnogo otišlo u Ameriku. Od onih, koji su se pozivu odzvali, prilično ih je malo unovačeno. Oni, koji su na ovoj stavnji unovačeni, moraju svoju službu nastupiti već 1. kolovoza. — Za koji mjesec bit će opet stavnja, a mladići, koji će biti tada užeti, započet će svoje službovanje 1. listopada, kako je i dosegle redovno bivalo.

Tuča. U petak u jutro, dne 6. o. mj. nadvili se svi oblaci nad samoborskog okolicom te se svaki čas očitava katastrofa. I zbilja se za čas spustila slična plava a s njom i tuča. Istični dio samoborske okoline mnogo je od nje stradao, a naročito sv. Nedjelja i Oreš, gdje je led učinio veliku štetu na poljskim usjevima.

Vatra. U četvrtak, dne 5. o. mj. porodila se u St. Nedjelji vatra, koja bi mogla bila imati večih posljedica da nije na mreču bilo mirno vrijeme, i da nije naše povrtnovno vatrogasno društvo odmah odjurilo na garnizon. Igrorio je jedan štagaj, a vatra se dogodila neoprečno jednog djeteta. — Kako čujemo objekt vatre nije bio osiguran, pa će ova šteta za siromašnog seljaka biti velika. Mi ga zato najtopije preporučujemo plemnitim ljudima. — Ovom nam je prilikom opet istaknuto kako je naš seljački svijet nehanjan, te radi negativnog troška od krune dvije na godinu, ne osigurava svoj posjeda. — Bilježimo ovo na razmišljanje svim prijateljima hrvatskog naroda, a naročito umojavamo vlasti, da uzastope oko načina, kako bi se tomu moglo bar donike došločiti.

Olavni savez tvornica strojeva za industriju i gospodarstvo. Prigodom gospodarske izložbe koja će se u rujnu prirediti u Zagrebu, ovač će se izložiti industrijske i gospodarske strojeve svih vrsta te će mnogi britni gospodari moći upoznati veliku prošlost ovih solidnih strojeva. — Savez će imati na izložbi prostor od 400 četv. mtr., koji će biti ispun

svoju veliku pažnju. Kako čujemo, uvjeti su kod prodaje strojeva tako povoljni, da si ih gotovo svaki veći gospodar vrlo lako može da nabavi.

Izvadak iz gospod. rasprave. Da, da, ta vrućina! Kad me je tko prošavšega vrućeg ljeta zapitao, što da učini, osobito za vrijeme rada na polju, protiv žede što ga mori, tad sam preporučio to, što će ovime i svima svojim čitaocima preporučiti; oni su to prokušali, pa su mi bili osobito zahvalni na tom dobrom savjetu, a držim, da će to isto učiniti i mnogi drugi čitač ovih redaka, pa makar i u duhu samo, ako se bude sam uvjerio o tome.

Uzmi, rekok mu, 1 litru vode, pridodaj joj punu žlicu „Franckovog“ pridodataka za kavu, kojeg i onako ima tvoja žena u kuhanji, kuhaj to dobro 5 časova, a po tom stavi uvarak na stranu, da se ohladi, (po volji može se pridodati i malo šećera) i ponesi ga tad u jednoj boci sa sobom na polje. Najbolje je, ako bocu zakopati na hladovitu mjestu u zemlju, jer će tako tekućina ostati dugo hladna.

Kad budeš žadan, a ti gutni jednom dobrano ovog „Franckovog“ uvaraka, pa ćeš se čuditi, kako ti se opet dugo neće povratiti žeda.

„Franck“ nije samo zbog toga najbolji pridodatak za kavu, ta on je kao takav već općenito poznat, nego je on također i najbolje sredstvo protiv žede.

Društvene vijesti.

Društvo za poljopravljanje Samobora darovalo je njegov predsjednik g. Dragutin Černovský, rač. finansijski savjetnik u miru, „Skice za građenje villa“. Knjiga omašna formata vrlo će zgodno doći onima, koji bi htjeli da podignu ljetnikovce u Samoboru. Koga stvar zanima, može razgledati ove nacrte u mjerničkoj pisarnici društvenog odbornika gosp. Franje Jamnickoga.

Sva autorska prava pridržana.

Hrvatski narodni vezovi.

Piše Jelica Belovićeva.

Krasni su konavski izmeti! Osobito iz južnih krajeva. Prvi dio izmeta jesu okoline ili rebrici, a broj se njihov ravna po finosti tkiva ili „robe“, na kojoj se veze. Tako: kad je fina roba, „ide“ okolina na izmet na petice 16, a kad je tkivo „loše“, ide 14 ili 12. Kada je fini izmet na sklužice 9 okolina, a na loši 7. Kada je vezilja „učinila“ okoline ili rebrice, onda „pristane“ ili počne izmet. Ako hoće vesti na pr. izmet na petice, onda će najprije da „učini“ sklužice, pa za njih prstići onda cvijetak, zatim krivalja, te opet prstić i cvijetak, a onda „sitnjak“ ili „pečicu“. Kada je tako „izmetila“ vas vez t. j. ošvu i zarezu, onda „pristane“ puniti i to zupke dônje. Ali sada joj valja paziti na raspored šara, koji je pomno razmišljan. N. pr. ako se „učine“ zupci modri ili crni, tada se puni zelenom prva ključica i dôjni izmet i obratno, kada se vezu prvo zeleni zupci. Kada je „učinila“ zupke dônje i dôjni izmet (vladavši

se po čas prije spomenutom pravilu), radeći sve ovo s naopaka, tada „pristane“ gornji izmet, koji se radi s lišćem i to samo će ispuniti: prstić, krivalju i sitnjak. Iza ovog se „odvezeti“ žičica ili rebrica, pa opet žičice ili rebrici i tako sve dok se ne ispuniti čitav kolač. Kolač je ornamentalna cijelina.

Koliku strpljivost iziskuje ova tehnika brojem vezena! Koliku upravo vilinsku vještina, kao i u rasplitima! Koliko idealne ambicije je ovdje utrošeno!

A ipak baš tu tehniku naše vezilje gotovo i većma prigrliće, nego vezove po pismu, jer u ovima nema onoliko čara tehničkog savršenstva. Valja naime znati i to, da su sve naše tehnike vezene brojem s licem i s naličjem jednako lijepo, čiste, uredne i ukusne. Tu kao da nema naličja, pa zato u Dalmaciji i Bosni (oko Petrovca) te vezove i zovu jednolične vezovi. Kako se Nijemci hvale i razmeću s onom jednom jedinom svojom Holbeinovom tehnikom (na licu i na naličju jednakom); a što će reći, kad čuju, da u nas ima čitav niz (oko tridesetak) raznih tehniki, kojima postizavamo jednolične ili naopake (naziv iz Hrv.) vezove?

K tomu su svi ti naši vezovi trajni i solidni. Podnose i pranje i apretovanje i gladilicu (utiju) i četku i sunčani sjaj i nošenje (strapac) kraj svega, što su na oči tako nježni kao najfinije čitme, tanana paučina, ili slika akvarela.

Za nakit bijele rubenine, pa posteljnog i stolnog rublja, te za ures modernih dječjih i ženskih haljinu (pače i muških košulja i najmodernejše vezenih prstuka) nigdje podesnijih uzora, nego u toj vrsti veza. Pa da se tu ne krije golemo polje narodne privrede?

Iza kolača se pristane vesti „pruci“, koji se uvijek počnu sa strane od ošve i uvijek je prvi zeleni, pa crveni, pa modri (dotično crni), ako ih ima 3. Ako ih ima 5, onda se isto počne zelenim, pa crvenim a poslijedi dolazi modri ili crni, te opet crveni i zeleni. Ako ih je 10, onda se isto radi kao kad ih ima 5. Ovo se sve radi s naopaka. Iza kolača smo svršili ovo, počemo puniti ošvu i to s lišćem, a tako se isto i ogrov puni s lišćem. Kad smo i ovo svršili, onda se sastave prsi s ogrovima, ali tako, da kolači ostanu dolje a peljarice dodu gore.

(Nastaviti će se.)

Gospodarstvo.

Stanje priroda u našem kotaru. Lijepe nade, koje su naše gospodare još prije nekoliko sedmica ogrijavale, po malo se gube: ruši ih nepovoljno kišovito vrijeme, koje ljetos nekako ne će da prestane. Pošljedice toga nevremena poznaju se na sve strane. Sve buji i prekomjerno, ali se slabo okitilo plodom. Voća bi bilo svake vrsti u obilju, da nijesu južni proljetni vjetrovi naškodili šljivama u cvijetu. Tek u gdjejakojem zakloništu nade se obilnije rodnih šljiva inače su gotovo prazne, ma da su baš lijepo cvale. Kruški i oraha bit će prilično, jabuka i bresaka više, pače negde i obilno, ako još do zrelosti ne otpane, no najljepše su urodile kaj-

sije. Već dugo nijesmo imali od njih tako obilna i lijepa ploda kao ljetos.

Vinograd je prije cvatnje izvrsno kazao. Ranije vrste loze i sad još lijepo kažu, no na kasnijim vrtama se grožde znatno osulo i prorijedilo. Loza je do sada potpuno zdrava, gdje god se marijivo štrcalo galicem, ali joj za ovih izmjenično sunčanih i kišovitih dana još uvijek prijeti pogipao od peronospore.

Od žitarica najlepša je pšenica. Ona je čista, klasovi puni, a zrnje jedro. Dosta je dobar i ječam, zob, i raž, samo je ova dosta rijetka. Uopće su zimski usjevi ljepši, nego se očekivalo. — Rani korun je dobar, ali već gnije.

Krmno je bilje bujno, vodenno, te se jako usuši, a dosta ga se od klije i pokvarilo.

Otplaćivanje poreznih dugova. Kako „Obzor“ javlja, izdao je kr. ministar financija 10. lipnja okružnicu radi uplate poreznih dugova od godine 1905. i 1906. Evo najvažnije iz ove okružnice:

Porezne dugove, koji su nastali u godini 1905. i prvoj četvrti 1906., može svatko uplatiti tako, da jednu polovicu toga duga uplati do konca 1907. u obrocima po svojoj volji bez ikakve molbe. Ako mali poreznici (kojima godišnji izravni porez ne dosiže 200 K), točno drže napomenute rokove, bit će im oproštene kamate na taj zaostatak. — U iznimnim i osobitog uvaženja vrijednim slučajevima može se obročno otpaćivanje dozvoliti i za one porezne zaostatke, koji potječu iz vremena prije godine 1905. Ministar ovlašćuje finansijska ravnateljstva, da mogu za otpaćivanje nagomilanih poreznih zaostataka, koji ne premašuju 500 K, bez obzira na vrijeme, otkada potječu, dozvoliti u svom djelokrugu platežne obroke do konca 1908. Dakako, da takvi moraju podnijeti molbe. Na koncu ministar želi, da se porezni zaostaci što čovjekoljubnije i što jestinije utjeruju. Koga se tiče ova odredba, nek je iscrpe na svoju korist.

Zemaljska izložba stoke itd. u Zagrebu. Na vladinu molbu dozvolio je kr. ministar trgovine, da se gospodari seljačkog staleža mogu voziti uz pol cijene u III. r. na pomenutu izložbu tam i natrag na svim prugama ug. držav. željeznica i pod njihovom upravom stječnih vicinalnih željeznica. Svaki gospodar mora samo da potraži svjedodžbu od gospodarskog društva ili podružnice, pa makar bio i nečlan tih udruženja. Ovom se pogodnošću treba poslužiti, a na inteligenciju je, da seljaka o tom uputi.

Gospodari samoborskoga grada spram gradjana.

Napisao Vjekoslav Noršić.

Naredne godine vec nam malo pominju nastila, pa i ova niješ baš velika; samo će jednu stvar pomenuti. Godine 1650. navalili gradski prefekt, Mihail Šudečić, sa španima i slugama na samoborski trg te silom očuzme na prodaju doverenu pšeniku Koste i Vuka Frankopana Trlačićih, Mirka Erdodića i Juraja Gorupa, podčupana

Priposlano.*)

Otvoreno pismo g. Josipu Ročiću

u Samoboru.

Potpitani dočuo sam iz ustiju g. Antuna Kogoja, da ste Vi niemu kazali, da sam ja — i odnosno svi Hercegi dokončali, da ćemo gosp. A. Kogoja ne znam zašto i na koji način srušiti sa njegova mesta.

No koliko sam vidio u g. A. K. kad mi je to propisalo, nije ga se ni malo dojmilo Vaše iznijedjeno prijavljanje, jerbo se g. Kogoj kao pošten i vrstan potrošač, koji uživa već preko 10 godina povjerenje kao vrata potrošarine, uz strogi nadzor ne treba bojati ni mene, ni svih Hercega, a to manje, kad mu to propisuete Vi.

Pozivljam Vas ovim javnim putem, da mi dokazete, kada, gdje i pred kim se jedan od Hercega o sličnom razgovarao.

Upozorujem Vas, ga se kanite poštenih Hercega, koji se ne have tako podlim stvarima, kaktove im Vi podmetete.

Antun Herceg.

* Uredaljstvo se odgovara za sadržaj članka pod ovim napisom.

Liker-vino za mladove i nemoćne osobe, finog ukusa

Itd. Itd. jest

*** Marsala
tvornice specijaliteta
Attilio Depaol iz Trešta.

U Samoboru se dobiva kod Janka Budila ml.

Pozor kućanice!!

Majheli i majhni osot uporabiv za sve potrebe, a naročito za kisanje povrća dobiva se u tvornici osta Andrije Magade.

Uspješno se oglašuje u
„SAMOBORSKOM LISTU“

Izvrsna kava
čaj, čokolada, kakao te slatko i kiselje mlijeko dobiva se svakoga dana kod
Melanije Wuja,
Sahodol, kraj hydropatičkog zavoda.

varaždinskoga. Iza toga navale u kuću Juraja Pavlesića, te onđe kmetove, koji su tu pšenjcu dovezli, nemilosrdno prošibaše.

Kako jur spomenuh („S. L.“ g. 1905. br. 22.) u parnici s Tomom Erdödyjem, dobili su Samoborci godine 1590. svoja prava, a g. 1591. su im vraćene i mede, ali — samo na papiru, jer je Erdödy parnicu obnovio. Različite prilike i neprilike, saslušanja i odlaganja učinile, da se ta stvar nenadano dugo otegnula, pak je istom po smrti Erdödyjevoj konačno riješena mjeseca prosinca g. 1650. u Požunu pred kraljevskom kurijom.

Predugo bi bilo, da navodim ovdje cijeli tečaj te parnice, stoga će navesti samo konačnu odluku:

a) Odsele će općina Samoborska plaćati i nadalje gradu onih 100 pensa, koje je prvično, do g. 1525., plaćala kralju.

b) Od vinograda, koji su na jurisdikciji gradskoj, plaćati će gornicu prama veličini i vrijednosti njihovoj.

c) Pravo krčmarenja pripada po zemaljskom zakonu od Jurjeva do Miholja zemaljskoj gospodi, a od Miholja do Jurjeva općini.

d) Matarina, koja se u Samoboru pobirala pripada gradu, dok pijacovina ostaje općini.

e) Sto se meda tiče, ostaju nepromjenjene, kako ih spominje Belin privilegij od g. 1242., samo se na granicama imaju postaviti čvrsti i trajni medaši. Nopokon

f) Patronatsko pravo pripada u prvom redu gospodarima grada, a izmjenično i Samoborcima, ali tako, da ga ne izvršuju sami, već zajedno s gradom.

Premda ni jedna ni druga stranka nije bila zadovoljna s ovom odlukom, te je protiv nje stavila priziv, ipak ju slijedeće godine 1651. s neznatnim promjenama još jednom palatin u cijelosti potvrdi i strankama strogo naloži, da joj se pokore.

Tako se evo svršila ta dugotrajna parnica, kojom Samoborci ne samo da nisu ništa dobili, nego su pače u svojim slobodštinskim bilj opet za korak dalje stegnuti i prikraci, osobito u pogledu patronatskog prava.

Kako malo prije rekoh, nijedna stranka nije bila s osudom zadovoljna. Ta nezadovoljnost bila je povod novim preprikama između općine Samoborske i grada. Samoborci ne hoteći se držati gore pomenute osude,

uskrate gradu godišnjih 100 penza, a kad je Muškon g. 1652. poslije Jurjeva posao u Samobor 25 kabli vina i naložio sucu, da odredi pojedine gradane, koji će to vino točiti, ne htjede ga sudac primiti, već ga pošalje natrag uz poruku, da Samoborci nijesu dužni gospodarsko vino točiti. Radi toga podigne Muškon tužbu proti sucu Juriju Šorzi i cijeloj općini. Rasprava se održavala u Samoboru (u kući Muškonovoj) dne 6., 7. i 8. svibnja 1652. godine, a vodio ju je podžupan zagrebački Matija Stanko u naznlosti podbana, protonotara, nekih plemića i kanonika. — Poslijedak ove parnice bježe taj, da se općina osuduje na plaćanje godišnjih 100 penza. Ne učini li toga, te još i nadalje ostane nepokorna pre-sudi kraljevske kurije, ima se globiti sa tri marke i radi tvrdokornosti, što su odbili gradsko vino, kažnjena je općina sa tri marke globe. Osim toga dana je sucu stroga zapovijed, da u buduće točno odreduju na koga je od gradana red točiti gradsko vino. Gospoštija ima gradanima, koji toče njezino vino, dati za trud i trošak od svakog vedra, (vedro računajući po 16 pinta, a ne kao ugarsko po 32 pinta), ne po jedan groš, kako to pozunski statut od g. 1550. nareduje, nego dva, jer Samoborci nijesu dužni davati gradu težake, od kojih bi se točenjem gradskog vina oslobođili.

Istom ovom zgodom tuži Muškon suca i priežnike i cijelu općinu, što su nekog tata i zločinca Sebastijana Kranjca, koji je počinio razne krađe, nakon tro-dnevнog zatvora pustili na slobodu, mjesto da su ga predali gradu, da mu se onđe sudi; ujedno ih tuži i radi preziranja i omalovaženja nekih zakonitih naredbi. — Radi onoga prvoga sudena je općina na tri marke globe, a radi drugog osuđeni su priežnici i sudac na globu, svaki po 25 ugarskih forinti, i na gubitak službe. Općina se ima pobrinuti, da si u što kraćem vremenu izbere novog suca i priežnike.

K ovoj raspravi postala je općina samo prvi dan svog zastupnika, kad se radio o onih 100 penza, dok druge dane, kad se je raspravljalo o ostalim stvarima, ne htjede raspravi prisustvovati. Hijela je time očito pokazala svoju nezavisnost od gospodara samoborskog grada.

Neprestani sukobi i borbe između gospodarice samoborskog grada i samoborskih žitelja dodjade i jednoj i drugoj stranci, pa se stoga god. 1653. pokazala s obje strane želja za izmirenjem, kako se to vidi iz

jednog pisma od 12. veljače iste godine. Dali je zbilja došlo do pregovora i do mira, nije nam poznato. Možda je smrt Jelisavina, koja umrije ove iste godine, to pomirenje osjetila? Bilo kako mu drago, zaklete krvnice Samoboraca više nije bilo među živima. — Njezino držanje i postupanje sa Samoborcima to nam je odurnje, što je ona žena, čije bi srce, uz pravednost i ostale kriještosti, morala poglavito resiti nježnost i blagost.

Ljetovališni i lječilišni gostovi.

Od 15. lipnja do 15. srpnja.

Akačić Cesar, ljekarnik, Sušak. Dr. Alfred Arnold, sudb. pristav, Sarajevo. Andres Josip, tipogr. Vinkovci. Belić Risto, trg. pom. Mostar. Benc Matilda, sup. limara, Zagreb. Bogdan Nikola, upr. dobara, Varaždin. Cvetko Franjo, zidar, Zagreb. Concilia Ferdo, kapetan, Budimpešta. Caporda Katarina, poseb. Slavonija. Deutsch Dora, posjed. Iglava (Moravska). Dragojović Helena pl. ud. podmaršala, Bel. Dubsky Milka, sup. inžinira, Zagreb. Dreven Josip, zidar, Zagreb. Devunić Julije, kapelan, Novi Marof. Gregurić Marija, sup. ban. vijeć. Zagreb. Horvat Marija, poseb. Sisak. Herman Marija, sup. inž. Trst. Herzog Mavro dr. odvjet. Zagreb. Hadviger Emanuel, nadporučnik, Petrovaradin. Hergesić Helena pl. ud. ban. savj. Zagreb. Hofman Regina, sup. trg. Zagreb. Horvat Gejza, kr. drž. nadšumar, Vinkovci. Ivanišević Dušan, pravnik, Mostar. Jesenski A. sup. zlatara, Karlovac. Jurak Rudolf, zidar, Zagreb. Jambrečak Drag, umir. župnik, Zagreb. Keleuv Sava, sup. oružn. stražn. Glina. Kavčić Malvina, ud. septembira, Zagreb. Kern Ante, kr. šum. nadzornik, Đakovo. Kajba Stjepan, prof. Zemun. Kovacević Ivan, farmaceut, Karlovac. Kamenar Valerija, učit. Križevac. Marić Franjo, posj. Županja. Milanović Slavko, kovač, Vojni-Križ. Muždeka Adam, prof. Karlovac. Milašinović Duro dr. lječnik, Vinkovci. Mikić Milica, sup. odv. Zagreb. Netzger Josip, trg. Trst. Oberlintner Viktor, činov. Monakov. Pukšek Ana, posj. Voloder. Prištov Stjepan, poslovoda, Zagreb. Prejac Duro, žup. školski nadz. Zagreb. Prejac Duro, glumac, Zagreb. Stanišić Ivan, trg. Pančeva. Stanišić Sava, posj. Zagreb. Svarž Ljudevit dr. odv. Zagreb. Svarž Julija, posj. Velika Kaniža. Toholj Risto, pravnik, Mostar. Vulaković Bogdan pl. operni pjevač, Zagreb. Vučetić Ljuba pl. sup. kot. suca. Dugoselo. Vidović A., zidar, Zagreb. Wolf Ivan, činov. Zagreb.

Vozni red

lokalne željeznice Zagreb—Samobor.

vrijedi od 1. svibnja 1906.

Odlaz iz Zagreba: pr. podne u 7 i 11:30; poslije podne u 2:40, 7 i 8:30.

Odlaz iz Samobora: pr. podne u 5:30 i 8:30; poslije podne u 1, 7 i 8:30.

Nedjeljom i blagdanima kreću osim ovih vlakova iz Samobora još i vlakovi u 5:33 p. p. i 10 u noći, a iz Zagreba u 2:10 i 3:30 p. p. i u 10:3 u noći.

Kuća

u Jurjevskoj ulici broj 2, prodat će se dobrovoljno u ponedjeljak 16. o. mj. u 4 sata po podne.

Novo!

Novo!

Universalna mapa

sadržaje 5 raznih razglednica, 5 listovnih papira i omotača držala i pero te koledar na mapi, a stoji samo 15 kn. (30 illra) dobija se u

Samoborskoj tiskari i papirnici

SLAVKA ŠEKA

trg Leopolda Salvatora u Samoboru.

Nadalje preporučam sl. općinstvu moje različite serije kartu razglednicu, listovni papir u mapama i u kasetama, piso-risanici materijal, molitvenike, notese, albume te razne vatrometne predmete.

Osobito se pak preporučam za izradbu svakovrsnih tiskarskih poslova, koje obavijam brzo i točno te uz vrlo umjerene cijene.

Tko pošalje ??

poštom unaprijed

5 K 40 filira,

10 kruna,

dobije franko u kuću slijedećih 20 knjiga. Samo kratko vrijeme nečuveno jeltino!

1. Frey: „Pomorska bitka“. 2. Bogović: „Crna kraljica“. 3. Tomić: „Pričevišti“. 4. „Zivot kraljice Jelisave“. 5. Širola: „Brat i sestra“. 6. „Doista jedan je Bog“. 7. Mijatov: „Zivot hajduka Udmanića“. 8. Pastorčić: „Rusko-japanski rat“. 9. „Pustolovine Petrice Kerempuha“. 10. S. K.: „Spomen-pjesme“. 11. Puštar: „Obrstar Jelačić“. 12. „Dvostruku uporstvo“. 13. Širola: „Devet izvornih pričevišta“. 14. Širola: „Sikavica“. 15. „Vojničke sile“. 16. Puštar: „Seljačke pravice“. 17. Sienkiewitz: „Hartek pobeditelj“ (novi). 18. Verne: „Doktor Oks“. 19. Grigorović: „Piknik“. 20. Tomašić: „Crice“.

Tko šalje poštom unaprijed K 3:20, dobije 30 žaljivih predmeta za zabava u ugodnom društvu.

Tko šalje unaprijed K 1:20, dobiva „Zlatne ribice“, galeriju slika (samo odvratil).

Novce molim unaprijed slati knjižari i papirnici

Ferde Strmecki ml.,

Frankopanska ulica br. 2. — Z A G R E B . — Frankopanska ulica br. 2.

Hydropatičko lječilište

u Samoboru

u blizini glavnog grada Zagreba, u prekrasnom šumovitom gorskom kraju, na podnožju okičke gore.

Nacin lječenja. Kompletno najmoderno uredjene za hydro- i elektro-therapiju sa hydro-električnim kupeljima. Kupelji s ugljičnom kiselinom, vrućim uzduhom, parne kupelji, medicinske kupelji i lječenje fangom; masaža gymnastika, terrainkura, kneippovanje, sunčanje i zračenje.

Lječi se: Bolesti živčanog sustava: neurasthenija, hysterija, hypochondrija, neuralgija, migrena, chorea, bezanica, klijenući, svekolike bolesti centralnog živčanog sustava, napose kličme (tausev duševne bolesti). Bolesti disala, akutni i chronički bronchijalni katarrh, katarrhi dušnika i grkljana, bolesti nosa i porebrice, asthma i emphysem.

Nadalje: neuredno izpražnjavaće, haemorrhoidi, chronicči proljevi, nervozna dyopepsija, slabokrvni, bljedica, tufilo, diabetes mellitus, ulosi, rheumatizam, griješke srca i arteriosclerosis; bolesti ženske: neuredna menstruacija, bijeli cvijet, upale i promjene položaja maternice.

Stanovi i opskrba uredni su u posebnom pensionu s najvećim komfortom, te sa svim uobičajenim. Postoji obična, vegetabilna hrana i hrana za diabetike.

Lječnici: Dr. Mijo Juratović.

U mjestu je pošta, braćevi i belješnička stanica.

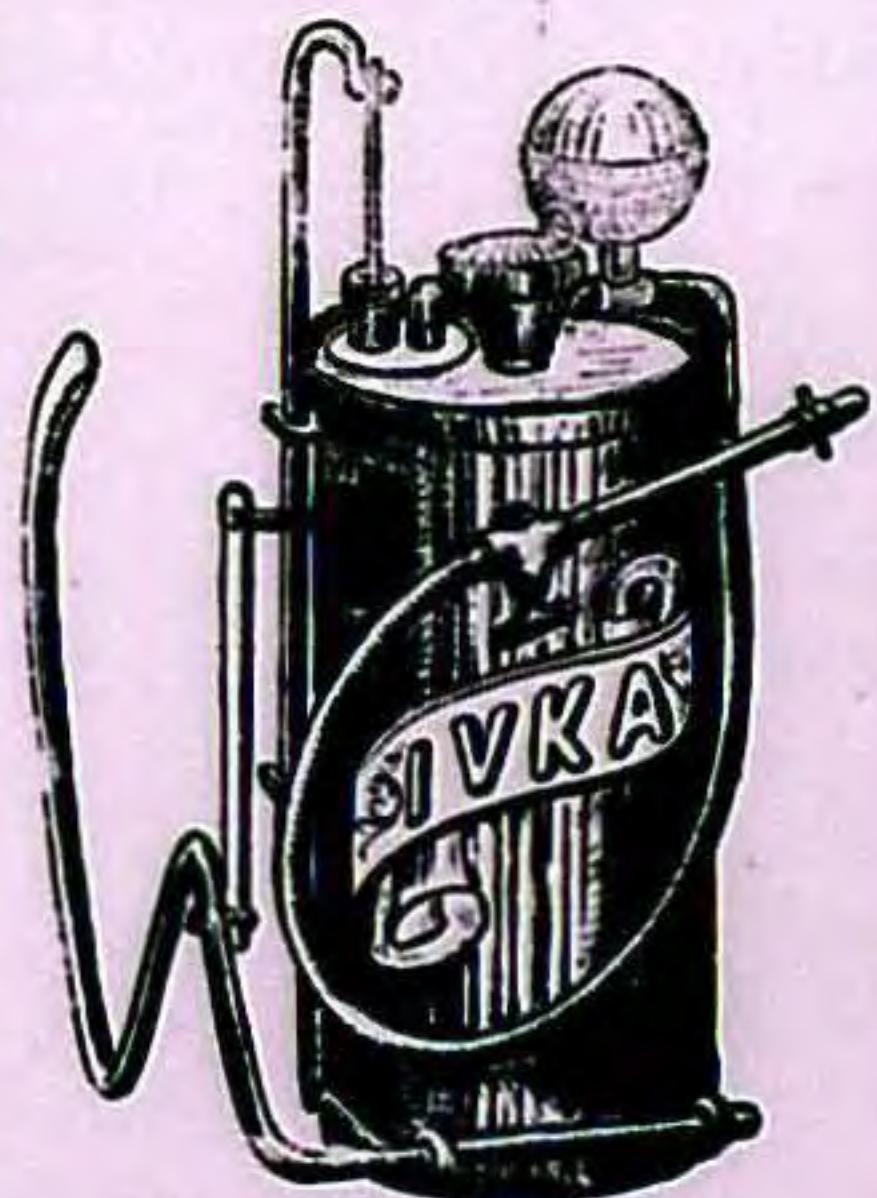
Potanje obavijesti daje „Uprava lječilišta u Samoboru“, trg Leopolda Salvatora br. 18.

Glavni savez tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

ZAGREB.

P. n.

Već sada nam je moguće, da svim posjednicima, gospodarima i vlastelinima pružimo

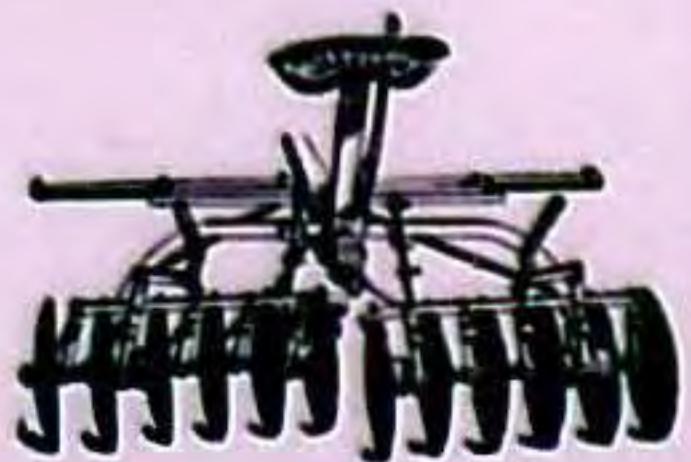
zajamčeno izkušane gospodarske strojeve,

jedino samo iz tvornica **prvoga reda** uz potpuno umjerene cijene i brzu dobavu.

Upozorujemo p. n., da svrate osobitu pažnju na to, da se je naš savez organizovao **nagonom za korist hrvatskoga naroda**, te da udovolji davno očekivanim potrebama domaćeg gospodarstva i industrije.

Već danas stoji na našem ovdješnjem skidštu preko **hiljadu** raznih gospodarskih strojeva, te svakom kupcu stoji prilika, da se osvijedoči o

solidnoj gradnji i savršenoj konstrukciji strojeva.

Osvrnuv se i na prijašnje oglase u ovom listu, ponovo ist-čemo, da nam **financijalna snaga** naših odličnih tvornica omogućuje **uspješnu borbu sa svakom konkurencijom**.

Naše objave nijesu samo puka obećanja, već istinski rad i nastojanje, da pribavimo našemu poduzeću častan glas.

Mi jamčimo za naše strojeve jednu godinu dana, postavljamo ih u posao i izašljemo svake godine u proljeću našeg montera, da izvidi i ispita, dali su strojevi kod nas nabavljeni u potpunom redu, a sve to posve **besplatno**. Molimo za Vaše vrijedno podupiranje.

S veleštovanjem

Glavni savez

tvornicâ strojeva za gospodarstvo i industriju

Preradovljev trg. Zagreb. Preradovljev trg.

Brzojavi: Stöger, Zagreb.

Telefon br. 76.

Telefon br. 76.

Svoj k svomu!

Trgovina i naklada umjetnina

Josip Kaplan

Zagreb, Duga ul. 12., Telef. 245.

Svoj k svomu!

Preporuča svoje bogato opskrbljeno skidište raznih svetih i svjetskih uljenih slika i staklenih i kromoslika, heliogravura, bakro- i ocjeloreza, akvarela, zrcala u zlatnim i orahovim okvirima.

Tvorničko skidište okvira za slike i letvice za slike u raznim izradbama na veliko i na malo. **Zidnih satova i ura nijhalica**. Kiparsko-pozlatarska i staklarska radiona. Vlastiti proizvod okvira za slike i staklenih slika, kao i slika sa glazbom.

Portreti i umjetna slikarija. Zavod za crkvenu umjetnost, križni putevi, kipovi, raspela i slike za žrtvenike u svakoj izradbi.

Osobito preporučam krasnu sliku „**Saborska sjednica od 4. srpnja g. 1848.**“ koja ne bi smjela manjkati u nijednom hrvatskom domu.

Ilustrovani cjenici bedava i franko.

Ilustrovani cjenici bedava i franko.

Gostionica „Kraljici Prirode“ E. Presečky-a.

Gostionica

„Kraljici prirode“

(Vila Eduard Presečky)

nalazi se u čarobnom Anin-perivoju, te je ugodno sklonište za odmor, okrepnu i zabavu. — Divotaj vidici pružaju gostima vanredan užitak. — Svježi gorski uzduh prija grudima i podaje krepko zdravlje.

U gostionici se toči za okrepnu gostiju:

izvrsno domaće vino

iz vlastitih vinograda, kao i

svježe ožujsko pivo,

dobiju se sve vrste

toplih i hladnih jela

kao i sir Ementalski, domaći, švicarski itd., salama, jaja, slatko i kiselo mlijeko, maslac, bijela i crna kava, kakao, te priznati Samoborski kruh iz moje svestrano priznate uzorne pekarnice.

Po narudžbi dobije se **janjetina, odojak**, te po želji i sve druge vrste jela.

Objed se može i posebice naručiti, da se naznači broj gostiju i vrsta jestiva, te da to domaći nazave usmeno, a strani pismeno u Smidhenovoj ulici broj 4.

Zahtijevajte samo Volanijevu lužinu.

Najveći uspjeh sadašnosti!
postigla je poznata i znamenita lužina za pranje rublja tvrtke

EUGEN VOLANI

koja je u kratko vrijeme polučila na gospodarskom polju za štedljive domaćice najsjajniji uspjeh i zadovoljstvo.

Ne kupujte, ako nije mojim imenom providjeno.

Luzina je nenaplativa za svaku štedljivu i dobru domaćicu, za bolnice, praonice, samostane itd.

Prednosti kod uporabe jesu: **pranje bez sapuna, sode, pepela i ne primjese**, a što je baš glavno kod uporabe, da ne škodi i ne kvari rublje.

Prištrednja na vremenu.	Zašto? jer se u 2 sata opere ona količina, što se prije jedan cijeli dan prala.
Prištrednja na trošku.	Zašto? prije su bile potrebne 2 pralje, a sada jedna.
Prištrednja na gorivu.	Zašto? jer uporabom gori 2 sata, prije 10 sati.
Prištrednja na rublju.	Zašto? jer ne kvari rublje i traje 2 puta dulje.
Prištrednja na novcu.	Zašto? kod najmanjeg gospodarstva sigurno 100 K.

Ove sve navedene prednosti lužine ispitala su 4 učenjaka i kr. zem. kem. anal. zavod u Zagrebu, predstojnik dr. Srećko Bošnjaković.

Raskužna moć Lužine: raskužuje rublje od zaravnih bolesti, uništava bacile kolere, pošaline, tifusa i spora, bedrenice (Milzbrand).

Lužina ne zahtijeva nikakovih posebnih uredba ili sprava. Paziti valja na patvorine i jamčim samo onda za sjajan uspjeh, ako je kutija ili omot providjen mojim imenom. Narudžbe prima i obavlja samo uz pouzeće

EUGEN VOLANI

Zagreb, Gundulićeva ulica 29, Telefon 154.

Naputke za uporabu šaljem besplatno. — Prodaja najmanje u sanducima po 25 klg.; no da se može svatko o dobroti lužine osjećiti, šaljem za pokus kutiju od 4 i pol klg. po K 2:80 uz pouzeće sa naputkom. — Trgovci uživaju primjereni popust.

U Samoboru dobije se samo kod E. Presečky-a.